

Subject: FW: Vabilo Varuha človekovih pravic RS
From: "MARTINA LIPNIK" <martina.lipnik@siol.net>
Date: 20/01/2019, 22:16
To: <varuh@varuh-rs.si>, <info@varuh-rs.si>

Spoštovani,

Prijavljam svojo udeležbo na sestanku, kot je najavljen v Vabilu Urada VČP, na dan 24.1.2019.

V prilogi pošiljam predlog za delovanje Urada VČP v letu 2019 s strani društva DUO, Odbor za lepšo Staro Šiško. Društvo DUO, Odbor za lepšo Staro Šiško, je pripravilo nekaj **delovnih tem z vprašanji**, ki so že dalj časa prisotna v naši družbi glede problemov na področju urejanja prostora in varstva okolja. Te teme so bile predlagane za obravnavo s strani Urada VČP že za leto 2018, ker pa so nekatere problematike še vedno odprte, ponavljamo naše pobude in odprta vprašanja:

1. Kaj lahko urad Varuhinje stori, da zaščiti javne površine pred divjo privatizacijo? Ponovno in dodatno angažiranje Računskega sodišča?

Predlog ukrepov

- **državno lastništvo nepremičnin nemudoma popisati in evidentirati v zemljiškem ter ostalih dveh katastrih (katastru stavb in v komunalnem katastru), enako terjati od občin;**
 - **povečati nadzor resornih ministrstev (predvsem MOP) nad vsebinami in postopki sprejemanja občinskih prostorskih aktov (DUO je nedavno naslovilo na MOP (še prej pa na MOL) pripombe na vsebine OPN MOL ter SD za OPN MOL, vprašljivo pa je, če bo odziv na to, in popravljeni prikazi (predvsem tematike »grajeno javno dobro« - obstoječe že zgrajeno, z urejenim ali še neurejenim statusom, in predvideno, po ločenih prikazih) v OPN MOL – ID; opomba – nova prostorska in gradbena zakonodaja je tozadevno vključila določene spremembe, vprašanje pa je, kdaj bo kaj od njih realiziranega v veljavnih prostorskih aktih – do takrat se izvajajo vsakodnevni postopki po napačnih ali pomanjkljivih opredelitvah, ne glede na pozitivno »sodno prakso« v zvezi z javnimi površinami!?)**
 - **v določila zakona ZVEtL-1 je treba vnesti obvezo preverjanja stanja potencialnega grajenega javnega dobra vzporedno z odločanjem o funkcionalnih zemljiščih; ZVEtL tudi popolnoma ignorira obstoj Zbirnega komunalnega katastra in njegove vsebine**
 - **vpeljati bo treba direktni inšpekcijski nadzor nad izvajanjem urbanističnih (prostorskih) aktov ter nad urejanjem formalnih obvez države in občin na področju evidentiranja nepremičnin v javni lasti – problem bodo finančna sredstva in zaposlitev dodatnih kadrov; sedaj inšpekcijskega nadzora za to tematiko (na podlagi ZUREP-2) ni.**
2. Kaj lahko urad Varuhinje stori, da inšpekcijske službe v državi delujejo polno učinkovito, kot je to v navadi v Avstriji ali v Nemčiji, in ne arbitrarno po internem (javnosti nedostopnem) izboru problemov (s čimer pol zakonodajnih določil izpade iz nadzora)?
 - **dosedanje intervencije preko Varuha človekovih pravic, da se uredi učinkovitejše delovanje služb inšpekcijskega nadzora, še niso uspešne – treba bo postaviti dodatne zahteve inšpekcijam, da delo opravijo dosledno (problem Stara cerkev sv. Jerneja, z okolico, v Spodnji Šiški, Ljubljana; še vedno in znova odprt problem, z nerazumno zavrnitvijo ukrepanja s strani državne inšpekcijske službe (za področje gradenj (in prostora...))**

- **povečati in vpeljati bi bilo treba PREVENTIVNO delovanje inšpekcijskih služb na področju gradenj – problem bodo finančna sredstva za zaposlitev dodatnih kadrov; število inšpektorjev, ki jih namerava na novo nastaviti MOP, ne bo zadoščalo za učinkovito ukrepanje, BREZ PREDNOSTNE LISTE!?**

3. Kaj lahko urad Varuhinje stori, da bi inšpekcijske službe v državi delovale tako, da dovolj hitro in ažurno ukrepajo ob vsakem začetku nedovoljenega posega v prostor, ne pa potem, ko so objekti že v rabi (bivalni ali gospodarski), in se »izsiljujejo« na podlagi teh dejstev legalizacije

Ustavno sodišče je nedavno izdalo odločbo, ki prepoveduje rušitve »črnih gradenj« (samo) na podlagi sklepa inšpekcijskih služb, če so gradnje že bivališče oziroma že naseljeno domovanje.

- **v Sloveniji je dejstvo zelo slab nadzor nad postopki gradenj v prostoru, kar izpostavlja rzsodba Ustavnega sodišča, ko prepoveduje rušenje že naseljenih stavb brez sodnih odločb; alternativa temu je, da je treba nadzorno in dosledno ukrepati že v obdobju pričetka nedovoljene gradnje**
- **da bi proces intervencij inšpekcije potekal učinkovito, je treba odpraviti »interno listo« priorit et izvajanja inšpekcijskega nadzora (gre za neke vrste »tajni uradni list«) in zapolniti vse inšpekcijske službe v državi z ustreznim številom dovolj strokovnih kadrov; tak pristop k problematiki je za državo še vedno cenejši, kot pa vzdrževanje velikega števila sodnikov po sodiščih, kamor se morajo zatekati prizadeti državljani, če inšpekcijske službe ne opravijo svojega dela preventivnega nadzora nad izvajanjem državne zakonodaje; tudi razne vrste »civilnih iniciativ«, ki se aktivirajo na področju problemov okolja (vedno v prostoru) bi lahko delovale bolj proaktivno, kot pa destruktivno.**

4. Kaj lahko urad Varuhinje stori, da se preuredijo določila nove prostorske in gradbene zakonodaje, ki so lahko ustavno sporna zaradi onemogočanja sodelovanja javnosti?

- **ustavno sodišče zahteva spremembe določb prostorskih in gradbenih zakonov glede odstranjevanja nelegalnih gradenj, in posegov inšpekcijskih služb, ob tem bi bilo pa treba tudi ponovno preveriti še ostala določila**
- **nekatera so v škodo participaciji javnosti v postopkih poseganja v prostor in s tem varstva okolja.**
- **ocenjujemo, da je »komisijsko odločanje« vlade o prevladi »enega javnega interesa« nad drugim take vrste problematično določilo (poleg drugih s podobnimi posledicami). Slab zgled takega delovanja je zadeva Magna – Steyr, podobno se nakazuje za zadevo Plečnikov stadion in gradnjo BŠP.**
- **nova zakonska določila, ki omogočajo pritožbe na Upravnem sodišču, niso olajšujoča, ob ostalih zgoraj omenjenih vsebinah zakonov; ostalo bo edino javljanje (okoljskih, prostorskih) nepravilnosti na evropsko okoljevarstveno komisijo**

5. Kaj lahko urad Varuhinje stori, da se pospeši delovanje državnega odvetništva (pravobranilstva)

- **v primerih zakonskih kršitev varstva javnega interesa za zaščito javnih površin, namenjenih vsem, zavrača svojo udeležbo ali nadzor v rednih postopkih**

6. Kaj lahko urad Varuhinje stori, da se pospeši delovanje javnega tožilstva
- **v primerih kršitev varstva javnega interesa za zaščito okolja, zaščito javnih površin namenjenih vsem, pred privatizacijo, ter podobnih področij »javnega interesa«**
 - **preveriti bi bilo treba, kolikokrat je javno tožilstvo že interveniralo pri opisanih problemih?**
 - **pridobiti bi bilo treba pregled opravljenih nalog – in kako uspešne so bile, ter vse javno objaviti**
7. Kaj lahko urad Varuhinje stori, da se prepreči ignoriranje oziroma slabo spoštovanje EU okoljevarstvenih direktiv s strani državnih organov in inštitucij
- **Slovenija je bila že večkrat na vrsti za opomine, in tudi kazni, s področja neizvajanja EU okoljevarstvenih direktiv* . Prav bi bilo, da se o tem zbere podatke, ter se jih javno objavi.**
 - **prav tako bi bilo treba izpostaviti vse pristojne ministre, ki so (bili) sokrivi za zanemarjanje EU obveznosti in s tem za plačevanje finančnih kazni iz davkoplačevalskega denarja. Dobiti bi morali vsaj javni opomin, če ne kakšno obtožbo in obsodbo na podlagi Kazenskega zakonika.**
 - **veliko nepravilnosti se dogaja zaradi slabe implementacije okoljevarstvenih obveznosti (EU Direktive)* že v prostorske akte; samo z novo zakonodajo se temu v praksi ne bomo izognili (primer: Uredba o hrupu, Operativni program varstva pred hrupom, ipd...)**
 - **veliko nepravilnosti v prostoru in ob tem v okolju se dopušča zaradi slabega nadzora nad pravilnostjo izdelave in izvajanja prostorskih aktov**
 - **povečati bo treba nadzor resornih ministrstev (predvsem MOP) nad vsebinami in postopki sprejemanja občinskih prostorskih aktov**
 - **povečati in vpeljati bo treba PREVENTIVNO delovanje inšpekcijskih služb na področju okolja – problem bodo finančna sredstva za zaposlitev dodatnih kadrov**
 - *** MOP naj nemudoma pristopi k analizi že sprejetih DPN (DLN, LN) in pripravi program sanacije preteklih nezakonitosti. Pripravi naj predlog, kako namerava ukrepati. Gre za DLN za II. tir - železnica Divača Koper (povečan tovorni promet zaradi novih železniških povezav obremenjuje neposredno tudi prebivalce na območju Stare Šiške v Ljubljani, ker se temu ne dodaja nobene »trajnostne« preureditve na železnicah (nova obvozna proga mimo mesta Ljubljana!)), za Tretjo razvojno os DLN (DPN) za cesto od avstrijske meje na Koroškem, mimo Slovenj Gradca, Velenja, Celja, Novega mesta, do hrvaške meje v Beli krajini, in drugo, ne da bi se v projekt vključeval železniški promet, itd.); vse je vezano na problematiko slabega urejanja trajnostnega prometa v celotni državi, kar povzroča v mestih in naseljenih predelih slabe življenjske razmere (prašni delci v zraku - P10, in drugi; nesprejemljiv hrup, slabe razmere glede »mirnih območij« varstva pred hrupom, slabi bivalni pogoji, vedno večje gneče na cestah, vedno težji okoljski vplivi z železniških prog brez protihrupnih ukrepov »pri viru«, slabe razmere glede trajnostne energetske porabe, uničevanje zelenih površin zaradi vedno večjih zahtev po urejanju površin »mirujočega prometa«, brezobzirnost in netrajnostnost pri razmeščanju »storitvenih dejavnosti« v prostoru, v povezavi s »trajnostno mobilnostjo«, itd.); temu primerno je treba pristopiti k pripravi Nacionalnega programa varstva okolja. Samo uvajanje elektrifikacije avtomobilskih motorjev v prometnem konceptu v končnem rezultatu nikakor ni »trajnostno«**
 - *** Enako spornih je veliko prostorskih aktov, ki so jih vodile in sprejemale občine. Tak primer so**

OPPN na območju Stare Šiške v Ljubljani, ki so bili (neprimerno) umeščeni v širše veljaven istovrsten prostorski akt (UN) brez vključevanja povezanih sprememb v okviru UN in brez upoštevanja pravic širše javnosti izven območij OPPN, nato pa nekritično vnešeni kot veljavni v OPN, brez okoljske CPVO presoje; ker se še ne izvajajo, bi jih bilo treba tozadevno ponovno preverjati – vplive na okolje, z obravnavo v CPVO postopkih za OPN; na območju MOL je problematično intenziviranje naselitve, ker ni istočasno primerno trajnostno ustrezno saniran promet – vsakodnevne migracije prebivalstva občine in iz bližnje ali daljne okolice

- * Podlaga za to pobudo je v stališčih Evropske komisije o neskladnostih in v pravu EU (**Na podlagi sporočila – primer Tretja razvojna os in obvoznica Bled: Država je oktobra leta 2017 res sprejela nova gradbeni zakon in zakon o urejanju prostora** (veljata od junija letos), **toda EK je glede priprave in sprejema sporne uredbe Društvo Novo mesto obvestila, da neskladnost z direktivami EU še vedno ostajajo. Komisija namreč ugotavlja, da je Republika Slovenija na podlagi pritožbe sicer svojo zakonodajo res uskladila z evropsko okoljsko, a je stanje uredila le za vnaprej, niso pa rešene težave glede uredbe o DPN iz leta 2012, ki je bila sprejeta na podlagi še stare zakonodaje. »EK torej pričakuje, da bo država ugotovitve glede neskladnosti uredbe, na podlagi katerih je dobila opomin, upoštevala in kršitve odpravila sama z razveljavitvijo uredbe o DPN oziroma jo spremenila na način, da bo skladna tako z ustavo kakor s predpisi EU,«;**
- * Sicer imajo državljani možnost pritoževanja na sodiščih, kar zaradi preobremenjenosti sodišč v državi s strani državne uprave ni produktivno dopuščati....

S spoštovanjem,

Predsednica društva DUO, Društvo za urbano okolje, Odbor za lepšo Staro Šiško

Martina Lipnik, u.d.i.a.

From: Renata.Kotar@varuh-rs.si [mailto:Renata.Kotar@varuh-rs.si] **On Behalf Of** varuh@varuh-rs.si

Sent: Friday, January 11, 2019 10:42 AM

Subject: Vabilo Varuha človekovih pravic RS

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC RS

Dunajska cesta 56

1109 Ljubljana

Telefon: +386 1 475 00 50

Faks: + 386 475 00 40

E-pošta: info@varuh-rs.si

To elektronsko sporočilo in vse morebitne priloge so poslovna skrivnost in namenjene izključno naslovniku. Če ste sporočilo prejeli pomotoma, Vas prosimo, da obvestite pošiljatelja, sporočilo pa takoj uničite. Kakršnokoli razkritje, distribucija ali kopiranje vsebine sporočila je strogo prepovedano.

This e-mail and any attachments may contain confidential and/or privileged information and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient (or have received this e-mail in error) please notify the sender immediately and destroy this e-mail. Any unauthorized copying, disclosure or distribution of the material in this e-mail is strictly prohibited.

— Attachments: —

17.0-1-2019-1-OC.PDF

29,7 KB

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

Spoštovani,

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (Varuh) vas vabi na **prvo letošnje srečanje Varuha s predstavniki civilne družbe s področja okolja in prostora.**

Srečanje bo potekalo v prostorih Varuha (Dunajska cesta 56, Ljubljana, 4. nadstropje), in sicer **v četrtek, 24. 1. 2019, med 10.00 in 11.30 uro.**

Namen srečanja bo predvsem zbiranje predlogov tem za srečanja v letu 2019.

Prosimo, da **udeležbo predhodno potrdite najkasneje do ponedeljka, 21. 1. 2019, do 12. ure**, po e-pošti: info@varuh-rs.si.

Vljudno vabljeni!

dr. Kornelija Marzel,
namestnica varuhinje človekovih pravic

Številka: 17.0 - 1 / 2019 - 1 - OC
Datum: 10.01.2019

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC RS

DUNAJSKA 56, 1109 LJUBLJANA TELEFON: +386 1 47 500 50 FAKS: +386 1 47 500 40
BREZPLAČNI TELEFONSKI KLIC IN INFORMACIJE: 080 15 30 E-POŠTA: [INFO@VARUH-RS.SI](mailto:info@varuh-rs.si)
WWW.VARUH-RS.SI